

VERGİ SİRKÜLERİ

04.08.2026

No: 2026/046

KONU: Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerin Türk Lirasına Dönüşüm Desteğinde Yapılan Değişiklikler Hak.

1 Ağustos 2026 tarihli ve 33327 sayılı Resmi Gazete’de “*Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2026/11)*” yayımlanmıştır.

Yapılan düzenlemelerden öne çıkan hususlar şöyledir:

- Geçici olarak %3 uygulanan döviz dönüşüm desteğinin süresi 31 Ocak 2027 tarihine kadar uzatılmıştır.
- Döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilmek için, firmaların döviz pozisyonu oranlarının TCMB tarafından belirlenen sınırı aşmadığının tevsik edilmesi gerekecektir.
- TCMB’ye, firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarı ile alabilecekleri destek tutarına üst limit belirleme yetkisi verilmiştir.
- Destekten yararlanmak için aranan döviz alımı yapmama taahhüdü kaldırılmış; bunun yerine döviz pozisyonu esaslı yeni bir uygulama getirilmiştir.
- TCMB, gerekli gördüğü firmaları doğrudan veya aracı bankalar aracılığıyla incelemeye alabilecek; inceleme süresince destek ödemesi yapılmayabilecektir.
- Aracılı ihracat uygulamasının kapsamı Dış Ticaret Sermaye Şirketlerinin yanı sıra Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve diğer aracılı ihracatçıları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
- Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde uygulanacak yaptırımlar yeniden düzenlenmiş; belirli durumlarda yaptırımların aynı kontrol yapısı içindeki diğer firmalara da uygulanabilmesine yönelik hükümler getirilmiştir.

Söz konusu değişikliklere aşağıda yer verilmiştir.

1. Tanımlarda Yapılan Değişiklikler

1.1. “Banka” Tanımı “Aracı Banka” Olarak Değiştirilmiştir

Önceki düzenlemede, Bankacılık Kanununda tanımlanan bankalar genel olarak “banka” şeklinde tanımlanmaktaydı. Yapılan değişiklikte bu tanım “aracı banka” olarak değiştirilmiş ve aracı banka, döviz dönüşüm desteği işlemlerine aracılık eden bankalar olarak tanımlanmıştır.

1.2. Dönüşüm Kuru Tanımı Güncellenmiştir

Önceki düzenlemede dönüşüm kuru; dövizin Merkez Bankasına satıldığı veya döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında bulunan dövizin Türk lirasına dönüştürüldüğü gün için ilan edilen döviz alış kuru olarak tanımlanmaktaydı.

Döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarının Türk lirasına dönüştürülmesine ilişkin 5 inci madde daha önce yürürlükten kaldırıldığından, dönüşüm kuru tanımı da bu duruma uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre dönüşüm kuru, dövizin **Merkez Bankasına satıldığı gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu** ifade edecektir.

1.3. “Firma Kontrolü” Tanımı Eklenmiştir

Tebliğe “**firma kontrolü**” tanımı eklenmiştir.

Buna göre **firma kontrolü**, sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde doğrudan veya dolaylı olarak bir firmada;

- Asgari %50 oranında hisseye,
- Asgari %50 oranında oy hakkına,
- Yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sini seçme hakkına veya
- Yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sine

sahip olma halini ifade etmektedir.

Söz konusu tanım, **gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde uygulanacak yaptırımların kapsamındaki firmaların belirlenmesinde** kullanılacaktır.

2. Döviz Dönüşüm Desteğinin Şartları Yeniden Düzenlenmiştir

Tebliğin döviz dönüşüm desteğine ilişkin “Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Merkez Bankasına satılmasında döviz dönüşüm desteği sağlanması” başlıklı 4 üncü maddesi tamamen değiştirilmiştir.

2.1. Döviz Almama Taahhüdü Kaldırılmıştır

Önceki düzenlemede, firmaların döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilmesi için Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunması gerekmekteydi.

Yeni düzenlemede döviz almama taahhüdü şartına yer verilmemiştir.

Bunun yerine, destekten yararlanılabilmesi için;

- Firmanın talepte bulunması ve
- Merkez Bankasınca belirlenen döviz pozisyonu oranının aşılması

şartları getirilmiştir.

2.2. Döviz Dönüşüm Desteği Oranı Korunmuştur

Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerini aracı banka aracılığıyla Merkez Bankasına satmaları halinde, dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın %2’si kadar döviz dönüşüm desteği ödenmesine ilişkin düzenleme korunmuştur.

Bununla birlikte, Tebliğin geçici 1 inci maddesi uyarınca %2 olarak belirlenen destek oranı, 31 Ocak 2027 tarihine kadar %3 olarak uygulanacaktır.

2.3. Merkez Bankasına Satılan Dövizlerin İade Edilmeyeceği Düzenlenmiştir

Hesaplanan döviz dönüşüm desteği, firmaya ödenmek üzere Merkez Bankasınca aracı bankaya aktarılacaktır.

Yeni düzenlemede ayrıca, Tebliğ kapsamında firmalar tarafından Merkez Bankasına satılan dövizlerin hiçbir şekilde iade edilmeyeceği açıkça hükme bağlanmıştır.

2.4. Dövizin Yurt Dışı Kaynaklı Olduğunun Tespiti Aracı Banka Tarafından Yapılacaktır

Merkez Bankasına satılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olup olmadığının aracı banka tarafından tespit edilmesine ilişkin uygulama devam etmektedir.

Bunun yanında aracı bankalara, Tebliğ kapsamında gerekli gördükleri tüm bilgi ve belgeleri firmalardan talep etme yetkisi verilmiştir.

2.5. Döviz Pozisyonu Oranının Tevsik Edilmesi Gerekecektir

Firmaların döviz dönüşüm desteğinden yararlanmadan önce, döviz pozisyonu oranlarının Merkez Bankasınca belirlenen sınırı aşmadığını aracı bankaya tevsik etmeleri gerekecektir.

Buna göre, döviz pozisyonu oranına ilişkin sınırın aşılması destekten yararlanma şartı haline getirilmiş; bu şartın sağlandığının belgelendirilmesi firmaların yükümlülüğüne bırakılmıştır.

Döviz pozisyonu oranının hesaplanmasına ilişkin Tebliğde herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

2.6. Satılabilecek Döviz ve Alınabilecek Destek Tutarına Üst Limit Getirilebilecektir

Merkez Bankasına firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarına veya alabilecekleri destek tutarına üst limit getirme yetkisi verilmiştir.

Firmaların destek kapsamında satabilecekleri döviz tutarına ilişkin üst limitler; firma kârlılığı ile işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak, Merkez Bankasınca belirlenen yöntemle hesaplanacaktır.

Belirlenen üst limitleri aşan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri karşılanmayacaktır.

Diğer taraftan, destek kapsamında satılabilecek döviz tutarına ilişkin üst limitlerin firma kârlılığı ve işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak hesaplanacağı belirtilmekle birlikte, söz konusu unsurların kapsamı ve hesaplama yöntemi Tebliğde açıklanmamıştır. Hesaplamaya ilişkin yöntem Merkez Bankasınca belirlenecektir.

2.7. Aracılı İhracat İşlemlerinin Kapsamı Genişletilmiştir

Önceki düzenlemede yalnızca Dış Ticaret Sermaye Şirketleri tarafından yurda getirilen dövizlerin, bu şirketlere ürün tedarik eden firmalar adına satılmasına ilişkin hüküm bulunmaktaydı.

Yeni düzenlemeyle aracılı ihracat uygulamasının kapsamına;

- Dış Ticaret Sermaye Şirketleri,
- Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ve
- Diğer aracılı ihracatçılar

dahil edilmiştir.

Bu firmalar tarafından aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında yurda getirilen dövizlerin, kendilerine ürün tedarik eden firmalar adına satılması mümkündür.

Bu durumda önceki düzenlemeyle benzer şekilde uygulama aşağıdaki şekilde olacaktır:

- Döviz pozisyonu oranına ilişkin tevsik işlemi tedarikçi firma tarafından aracılı bankaya yapılacaktır,
- Merkez Bankası tarafından aktarılan destek tutarı aracılı banka tarafından doğrudan tedarikçi firmanın hesabına aktarılacaktır ve
- Tebliğin uygulanması bakımından döviz satışının tedarikçi firma tarafından yapıldığı kabul edilecektir.

2.8. Aracılı Bankalar Komisyon Alabilecektir

Aracılı bankaların döviz dönüşüm desteği işlemleri için firmalardan komisyon alabileceği düzenlenmiştir.

Aracılı bankalar tarafından alınabilecek azami komisyon oranı Merkez Bankasıyla belirlenecektir.

3. Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanıma İlişkin Yeni Düzenlemeler

Tebliğe “Gerçeğe aykırı beyan ve usulsüz kullanım” başlıklı 4/A maddesi eklenmiştir.

3.1. Desteğin Kur Farkı ve Faiziyle Birlikte Geri Alınması

Aşağıdaki hallerde, ödenen döviz dönüşüm desteği geri alınacaktır:

- Firmanın döviz pozisyonu oranının belirlenen sınırı aşmadığına ilişkin bildirim veya tevsikin gerçeğe aykırı olması,
- Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz yararlanılması,
- Destekten amaca aykırı şekilde yararlanılması,
- Gerçeğe aykırı bilgi veya belge sunularak destekten yararlanılması.

Bu durumda ödenen destek tutarı;

- İlgili dönem boyunca oluşan kur farkı dahil edilerek ve
- Desteğin ödendiği tarihten tespit tarihine kadar geçen süre için, tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faiz eklenerek

aracılı banka tarafından tahsil edilecek ve Merkez Bankasına aktarılacaktır.

Önceki düzenlemede geri alınacak tutara yalnızca “pozitif kur farkı” eklenmesi öngörülmektedir. Yeni düzenlemede ise “kur farkı” ifadesi kullanılmıştır.

3.2. Destek ve Merkez Bankası Kaynaklı Kredilere Erişim Sınırlandırılacaktır

Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanımın tespit edilmesi halinde ilgili firmanın;

- Döviz dönüşüm desteği talepleri,
- Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve
- Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri

tespit tarihinden itibaren belirli sürelerle kabul edilmeyecektir.

Bu süreler Merkez Bankasınca, ihlal tutarı ve ihlalin tekrarlanıp tekrarlanmadığı dikkate alınarak belirlenecektir.

Önceki düzenlemede, usulsüz yararlanan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım taleplerinin üç yıl süreyle kabul edilmemesi öngörülmekteydi. Yeni düzenlemede sabit üç yıllık süre yerine, **ihlal tutarı ve tekerrür durumuna göre** Merkez Bankasınca belirlenecek süreler esas alınacaktır.

3.3. Suç Duyurusunda Bulunulmasına Karar Verilebilecektir

Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım halinde, ilgili kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulup bulunulmayacağına Merkez Bankası karar verecektir.

3.4. Yaptırımlar Kontrol İlişkisi Bulunan Diğer Firmaları da Etkileyebilecektir

Gerçeğe aykırı beyan veya usulsüz kullanım nedeniyle hesaplanan tutarın ilgili firma tarafından ödenmesine kadar;

- İlgili firmanın kontrol ettiği firmaların,
- İlgili firmayı kontrol eden firmaların ve
- İlgili firmayı kontrol eden gerçek veya tüzel kişilerin kontrol ettiği firmaların

döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri kabul edilmeyecektir.

Aracı bankalar, bu kapsamdaki firmaları Merkez Bankasına bildirmekle yükümlü olacaktır.

Önceki düzenlemede grup firmaları tarafından verilen döviz almama taahhütlerinin ana ortaklığı da bağlayacağı belirtilmekteydi. Yeni düzenlemede ise **döviz almama taahhüdü kaldırılmış; bunun yerine yaptırım kapsamına girecek firmalar “firma kontrolü” tanımı esas alınarak belirlenmiştir.**

3.5. Aracı Bankalara Yeni Yükümlülükler Getirilmiştir

Aracı bankalar;

- Şüpheli döviz dönüşüm desteği işlemlerini Merkez Bankasına bildirmek ve
- Merkez Bankası tarafından geri alınmasına karar verilen tutarın kendilerine bildirilmesinden itibaren bir ay içinde Merkez Bankasına aktarılması için gerekli tedbirleri almak

zorundadır.

Söz konusu tutarın bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde Merkez Bankasına aktarılmaması halinde, Merkez Bankası tutarı aracı bankanın kendi nezdindeki hesaplarından resen tahsil edebilecektir.

4. Döviz Almama Taahhüdüne İlişkin Madde Yürürlükten Kaldırılmıştır

Tebliğin “Döviz alımı yapmama taahhüdünün yerine getirilmemesi” başlıklı 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Söz konusu maddede;

- Döviz almama taahhüdüne aykırılık,
- Usulsüz yararlanma ve gerçeğe aykırı beyan,
- Aracılı ihracat,
- Grup firmalarının taahhütleri,
- Destek ve Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanımına ilişkin yaptırımlar ile
- Aracı bankaların sorumluluğu

düzenlenmekteydi.

Yeni düzenlemede döviz almama taahhüdü uygulamasına son verilmiş; usulsüz kullanım ve gerçeğe aykırı beyana ilişkin hükümler 4/A maddesinde, aracılı ihracata ilişkin hükümler ise 4 üncü maddenin yedinci fıkrasında yeniden düzenlenmiştir.

5. Destek Ödemelerine İlişkin İnceleme Usulü Düzenlenmiştir

Tebliğe “**Destek ödemesi işlemleri ile ilgili inceleme yapılması**” başlıklı 6/A maddesi eklenmiştir.

5.1. Firmalardan Bilgi ve Belge Talep Edilebilecektir

Merkez Bankası, firmalardan belirleyeceği bilgi ve belgelerin aracı bankaya veya doğrudan kendisine ibraz edilmesini talep edebilecektir.

Talep edilen bilgi veya belgeleri Merkez Bankasına sunmayan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri kabul edilmeyecektir.

Dövizin daha önce satılmış olması halinde ise satılan döviz firmaya iade edilmeyecektir.

5.2. Firmalar İncelemeye Alınabilecektir

Merkez Bankası, firmalar tarafından sunulan veya diğer kaynaklardan edinilen bilgi ve belgeler üzerinden yapacağı değerlendirme sonucunda şüpheli veya gerekli gördüğü firmaları incelemeye alabilecektir.

İnceleme, Merkez Bankası tarafından doğrudan yapılabilir veya aracı bankaya yaptırılabilir.

İncelemenin aracı banka tarafından yapılması, aracı bankanın Merkez Bankası tarafından daha sonra yapılabilir denetim veya incelemeler ile Tebliğ ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

5.3. İnceleme Süresince Destek Ödenmeyecektir

İncelemeye alınan firmalara, Merkez Bankasıyla belirlenecek inceleme süresinin sonuna kadar döviz dönüşüm desteği ödenmeyecektir.

5.4. İnceleme Sonucuna Göre İşlem Yapılacaktır

İnceleme sonucunda, usulsüzlük, gerçeğe aykırı beyan veya amaca aykırı kullanım tespit edilmesi halinde firmanın destek talebi reddedilecek ve firma hakkında Tebliğin 4/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan yaptırımlar uygulanacaktır.

Söz konusu hallerin tespit edilmemesi halinde ise incelemenin sonuçlandırıldığı tarihten itibaren firmanın destek talebi kabul edilecektir.

Merkez Bankası ayrıca şüpheli gördüğü işlemlerle ilgili belirleyeceği tedbirlerin aracı bankalar tarafından alınmasını isteyebilecektir.

6. %3 Oranındaki Desteğin Uygulama Süresi Uzatılmıştır

Tebliğin geçici 1 inci maddesinde, normalde %2 olan döviz dönüşüm desteği oranının geçici olarak %3 uygulanacağı belirtilmektedir.

%3 oranındaki desteğin uygulanmasına ilişkin 31 Temmuz 2026 tarihinde sona eren süre, 31 Ocak 2027 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu değişiklik 1 Ağustos 2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7. Geçiş Hükümleri Düzenlenmiştir

7.1. Daha Önce Verilen Döviz Almama Taahhütleri

Yeni düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce firmalar tarafından verilmiş olan döviz almama taahhütlerinin yerine getirilmemesi halinde, yürürlükten kaldırılan önceki hükümler uygulanacaktır.

Dolayısıyla, 1 Ekim 2026 tarihinden önce verilen döviz almama taahhütleri bakımından önceki Tebliğ hükümleri geçerliliğini koruyacaktır.

7.2. Geçmiş Dönemdeki Usulsüzlük ve Gerçeğe Aykırı Beyanlar

Yeni düzenlemelerin yürürlüğe girdiği tarihten önce döviz dönüşüm desteğinden usulsüz yararlandığı veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri, Merkez Bankasınca belirlenecek süreler boyunca kabul edilmeyecektir.

Bu sürelerin belirlenmesinde ihlal tutarı ve tekerrür durumu dikkate alınacaktır.

8. Yürürlük Tarihleri

%3 oranındaki döviz dönüşüm desteğinin uygulanma süresini 31 Ocak 2027 tarihine kadar uzatan düzenleme, Tebliğin yayımlandığı 1 Ağustos 2026 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Diğer değişiklikler ise 1 Ekim 2026 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Saygılarımızla,
Fikirli YMM Ltd. Şti.